

Commissie Contact met de Hoge
Overheid

Secretaris: J. Janssens-Boer
Professor Leonard Fuchslaan 31 3571 HD Utrecht
0302711333 ccho@ngk.nl

**Rapport Commissie Contact met de Hoge
Overheid
voor de Ned. Geref. Kerken
met het oog op
de Landelijke Vergadering 2013
te Zeewolde**

September 2013

Onderwerp : Rapport
2 datum : augustus 2013
van : Commissie Contact met de Hoge Overheid (CCHO)
4 aan : Landelijke Vergadering NGK 2013

1 Taak en samenstelling CCHO

In 1991 heeft de Landelijke Vergadering de taak van de commissie als volgt omschreven:

- 10 a. alles te doen wat nodig is om de kerken bij de overheid te presenteren en te doen presenteren, zodat de continuïteit van een goed contact tussen beide verzekerd is;
- 12 b. ter zake van haar bevindingen rapport uit te brengen op de eerstvolgende Landelijke Vergadering.

14 Deze taak is laatstelijk door Landelijke Vergadering in 2010 gecontinueerd.

16 De Landelijke Vergadering heeft in 2010 de leden van de commissie (her)benoemd, te weten:
18 mr. T. Brouwer
18 mr. J. Janssens-Boer,
20 mr. R.R. Roukema,
20 ds W. Smouter,
22 mr. B.G. Westerink.

24 J. Janssens-Boer (lid sinds 1998) heeft te kennen gegeven niet beschikbaar te zijn voor herbenoeming. De commissie hoopt voor de behandeling van dit rapport een vervanger voor te dragen.

26 R.R. Roukema is sinds 25 juni 2001 voorzitter en afgevaardigde naar het CIO en
28 W. Smouter is sinds 1 februari 2002 secundus afgevaardigde naar het CIO.

2 Doel en samenstelling CIO

32 Het interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) heeft ten doel:

- 34 a. de gemeenschappelijke bespreking, behandeling of afdoening door de participerende kerken van op het terrein van kerk en overheid gelegen zaken die daartoe
36 hetzij door een of meer kerken worden ingebracht;
hetzij door het CIO eigener beweging ter hand worden genomen;
38 hetzij door de overheid bij het CIO aanhangig worden gemaakt en daar ter gemeenschappelijke behandeling worden aanvaard.
 - 40 b. de gemeenschappelijke verzorging -door middel van commissies van het CIO- van daartoe aangewezen taken of belangen, waarbij er met name commissies zijn
42 - voor de geestelijke verzorging in de inrichtingen van het ministerie van justitie;
- voor de geestelijke verzorging binnen de krijgsmacht;
44 - voor de geestelijke verzorging in de gezondheidszorg;
- voor alle regelgeving die betrekking heeft op hetgeen gebeurt in of met de kerkelijke
46 gebouwen;
- voor het godsdienstonderwijs op de openbare basisscholen;
- 48 commissies, als bedoeld in b, kunnen door het CIO ook ten behoeve van slechts een deel van de in het CIO participerende kerken worden ingesteld.

2 Momenteel participeren 31 kerkgenootschappen in het CIO. Het CIO concentreert zich vooral
op de juridische, institutionele en financiële belangen van kerken in relatie tot de overheid. De
4 vrijheid van godsdienst is een belangrijk aandachtspunt. Ethische onderwerpen en profilering
van maatschappelijke vraagstukken liggen niet zozeer op het terrein van het CIO. Een aantal
6 kerken houdt zich met die zaken bezig binnen de Raad van Kerken.

8

3 CIO januari 2011 – juni 2013

10

ANBI-regeling c.a

12 Een telkens terugkerend onderwerp in CIO verband is het ANBI dossier. Sinds 1 januari
2008 beschikken de Nederlands Gereformeerde Kerken als participant van het CIO over een
14 groepsbeschikking op grond waarvan de plaatselijke kerken alsmede alle onderdelen die
behoren tot dan wel onder directe invloed staan van een plaatselijke kerk of het landelijk
16 verband, worden aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en kwalificeren
voor vrijstelling voor successie- en schenkingsrecht.

18

Door de Belastingdienst is met het CIO een handhavingsconvenant gesloten dat voorziet in
20 een horizontaal toezicht. Dat betekent dat de kerken zelf dienen toe te zien op de naleving van
de voorwaarden die aan de ANBI status worden gesteld. Die voorwaarden zijn in de loop der
22 jaren verscherpt. Waar bijvoorbeeld aanvankelijk de kerken aan de voorwaarde van ‘een
beleidsplan’ voldeden door het overleggen van een jaarboekje (het blauwe informatieboekje)
24 dienen zij thans feitelijk over een beleidsplan te beschikken. Dat mag een ‘beleidsplan’ zijn
voor alle kerken gezamenlijk. De CCHO heeft daarvoor een concept opgesteld, aansluitend
26 bij verwante kerken, dat aan de vereisten voldoet. We verzoeken uw vergadering dit concept
te bespreken en vast te stellen.

28

- Bijlage 1: Concept beleidsplan NGK (ter bespreking)

30 Ook is de kerken via het CIO door de belastingdienst verzocht aan te geven op welke wijze
inhoud wordt gegeven aan het – financiële – toezicht. De CCHO heeft daarop gerapporteerd
32 hoe de Nederlands Gereformeerde Kerken zijn georganiseerd en op welke wijze in de regel de
verrijking, het beheer en de besteding van middelen plaatsvinden en hoe daarop wordt
34 toegezien. We voegen die beschrijving bij ter informatie,

36

- Bijlage 2: De Nederlands Gereformeerde Kerken en de ANBI regeling (ter informatie)

Vanuit de politiek komt daar bij de eis van verdergaande transparantie. Bij de behandeling
38 van de zogenoemde Geefwet is door de Tweede Kamer een motie (motie Omzigt, najaar
2011) aangenomen over de informatie die ANBI's openbaar moeten maken. Daarbij zijn als
40 bekend te maken gegevens genoemd: naam, adres en contactgegevens van de ANBI, het
RSIN nummer, de bestuurssamenstelling, een verkort jaarverslag (waaronder een overzicht
42 van de bestedingen) en in bepaalde gevallen de beloningen van de bestuurders en de
medewerkers. Voor de kerken betekent deze wijziging dat transparantie verplicht is tot op
44 lokaal niveau. Dat is op zich geen onredelijke eis, gegeven het feit dat ANBI-erkenning het
mogelijk maakt om gebruik te maken van belangrijke fiscale voordelen.

46 Deze gegevens moeten op elektronische wijze via het internet openbaar gemaakt worden. De
invoeringsdatum is 1 januari 2014. Voor de kerken wordt echter onderkend dat de invoering
48 de nodige tijd zal kosten en geldt een ‘ingroeieregeling’ (1 januari 2016). Bemoeienis van het
CIO heeft er mede toe geleid dat geen namen en adresgegevens van bestuurders openbaar

2 behoeven te worden gemaakt; de Wet Bescherming persoonsgegevens verzet zich daar ook
tegen.

4 Niet aan de eisen voldoen zal op termijn ongetwijfeld verlies van ANBI-erkenning tot gevolg
hebben. Binnen het CIO is met de ANBI-specialisten van de betrokken kerken al een aanzet
6 gemaakt en een tijdpad uitgezet om aan de gestelde eisen te kunnen voldoen. Over de vraag
hoe de bij CIO aangesloten kerken in praktische zin aan deze publicatieverplichting kunnen
8 voldoen, wordt ook in CIO-verband nagedacht en daarover zullen wij de kerken uiteraard
tijdig informeren.

10 Hierboven is het RSIN nummer reeds genoemd. Zoals natuurlijke personen een BSN (Burger
Service Nummer) hebben, krijgen rechtspersonen bij hun inschrijving bij de Kamer van
12 Koophandel een RSIN. En net als bij het BSN wordt het RSIN gebruikt voor gegevens-
uitwisseling, onder andere met de belastingdienst. Kerken worden echter alleen ingeschreven
14 op het hoogste aggregatieniveau - op landelijk niveau, dus. Gevolg daarvan is dat de
plaatselijke kerk niet aan de hand van dat nummer te identificeren is. Dat kan om te beginnen
16 zorgen voor problemen in de communicatie met de Belastingdienst (zie de casus hieronder).

18 Zoals aangegeven worden de rechtspersonen (kerken en andere rechtspersonen) die onder een
ANBI-groepsbeschikking vallen, in de toekomst verplicht om tot op lokaal niveau gegevens te
20 publiceren. Tegen die achtergrond is het nodig dat ook zij van een uniek nummer worden
voorzien. Alle rechtspersonen die onder een ANBI- groepsbeschikking vallen (lokale kerken
22 en andere rechtspersonen die onder de ANBI-beschikking vallen) worden dus van een uniek
nummer voorzien. Dat unieke nummer bestaat uit het KvK-nummer van de landelijke koepel,
24 plus een unieke 4-cijferige code en het wordt toegekend door de landelijke kerk. Voor de
NGK heeft de CCHO begin september de lokale kerken van een uniek nummer voorzien. De
26 toekenning aan de overige rechtspersonen volgt. De informatie aan de kerken treft u als
bijlage bij dit rapport aan.

- 28 • Bijlage 3: Brief aan de Nederlands Gereformeerde Kerken d.d. 11 juli 2013.(ter
informatie)

30 Een RSIN voor lokale kerken kan problemen met instellingen zoals banken of de
32 belastingdienst voorkomen. Wij geven een casus uit het recente verleden:

34 Kerken moeten zich sinds enkele jaren in het Handelsregister inschrijven, en wel op het hoogste
aggregatieniveau: landelijk. Aldus is de koepel van Nederlands Gereformeerde Kerken in het
36 Handelsregister ingeschreven. Kort samengevat krijgt een instelling bij inschrijving bij de Kamer
van Koophandel ook een RSIN (Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatie
38 Nummer). Lokale kerken worden niet bij de Kamer van Koophandel ingeschreven. Zij beschikken
dus in beginsel niet over een RSIN, tenzij zij voor het ontstaan van de inschrijvingsplicht zelf al
40 waren ingeschreven.

42 In 2011 vroeg een lokale kerk in verband met werkgeverschap een 'loonheffingsnummer' aan bij
de Belastingdienst. Die stelde vervolgens, op het verzoek van de lokale kerk, een aangifteplicht
44 Loonheffing vast voor de koepel (de gezamenlijke Nederlands Gereformeerde Kerken). En wel met
terugwerkende kracht van bijna twee jaar.

46 Ondanks overleg en correspondentie volgden ambtshalve opgelegde aanslagen van tienduizenden
euro's, gevolgd door een stroom automatisch aangemaakte betalingsherinneringen en
48 dwangbevelen. Om die te stoppen moest zowel tegen de opgelegde aangifteplicht als tegen de
individuele aanslagen en dwangbevelen bezwaar worden gemaakt. Een half jaar en twaalf
50 bezwaarschriften later is de aangifteplicht ingetrokken en zijn de aanslagen op 0 gesteld.

2 Intussen wilde de belastingdienst geen Loonheffingsnummer toekennen aan de lokale kerk als deze
niet bij de Kamer van Koophandel was ingeschreven. De Kamer van Koophandel op zijn beurt
4 weigerde inschrijving van de lokale kerk met een beroep op de Handelsregisterwet (inschrijving op
het hoogste aggregatieniveau) en na interventie door de Kamer van Koophandel werd de lokale
6 kerk van het benodigde belastingnummer voorzien.

8 Het RSIN speelt ook een rol in een andere ontwikkeling, namelijk de wijzigingen in het
betalingsverkeer per 1 februari 2014. Per die datum wordt onder de noemer SEPA (Single
Euro Payments Area) het Europese betalingsverkeer gelijk getrokken. Voor zover relevant in
10 het kader van dit rapport heeft dat drie gevolgen. Allereerst zijn (op het moment van schrijven
van dit rapport) de meeste bankrekeningnummers omgezet in (uitgebreid tot) een IBAN van
12 18 tekens. Ten tweede komen er nieuwe acceptgiro's en ten derde moeten alle
incassocontracten per 1 februari 2014 vernieuwd zijn. Nieuw is dat bij incasso, naast het
14 IBAN (=rekeningnummer), onder andere ook een 'incassant-ID' van 19 tekens moet worden
vermeld. Voor kerken die een incassocontract hebben, maakt het hierboven genoemde unieke
16 nummer deel uit van dat incassant-ID. Daarnaast gelden er vernieuwde incassovooraarden.
Omdat in onze kring (in tegenstelling tot de PKN) maar zeer beperkt gebruik wordt gemaakt
18 van incasso, gaan wij daar verder niet op in.

20 In de mondelinge toelichting op het vorige rapport is reeds opgemerkt dat de giftenaftrek geen
rustig bezit is. Toen al was er sprake van een rapport van een studiegcommissie waarin werd
22 voorgesteld de giftenaftrek voor goede doelen af te schaffen bij wijze van vereenvoudiging
van het belastingstelsel. Eind 2012 heeft de adviescommissie Van Dijkhuizen zich hierbij
24 aangesloten in haar rapport: de giftenaftrek leidt volgens haar niet tot het bevorderen van
giften aan goede doelen. Of dit advies wordt overgenomen zal blijken. Voor de kerken is dit
26 uiteraard niet zonder consequenties.

28 **Godsdienstig onderwijs op Openbare Scholen**

30 Het CIO is namens de gezamenlijke kerken betrokken bij de organisatie van
godsdienstonderwijs op openbare scholen (GVO – godsdienstig vormingsonderwijs) vanuit de
kerken en werkt daarbij samen met vertegenwoordigers van andere godsdiensten en het
32 Humanistisch Verbond.

34 Ouders kunnen in Nederland kiezen voor een bijzondere school die past bij hun geloof of
levensovertuiging, of voor de openbare school. Al sinds 1857 hebben zij in dat geval wettelijk
36 (artikel 50 en 51 WPO) het recht om de openbare basisschool te vragen om
godsdienstonderwijs (GVO) of humanistisch vormingsonderwijs (HVO) voor hun kinderen.
38 De lessen worden gegeven door docenten die verbonden zijn aan kerken, moskeeën of
humanistische organisaties. De ouders kunnen daarbij kiezen voor de godsdienstige of
40 levensbeschouwelijke richting van hun voorkeur. Meestal gaat het om een of twee uur per
week. De lessen zijn alleen bedoeld voor de leerlingen die zich hiervoor opgeven.

42 Nadat bij wet werd bepaald dat docenten godsdienst- en levensbeschouwelijk vormingsonder-
44 wijs in het openbaar basisonderwijs aan dezelfde bekwaamheidseisen dienen te voldoen als
andere docenten, heeft het CIO-O zich ingespannen voor rijksbekostiging van het
46 godsdienstig vormingsonderwijs, stellende dat nu de overheid voorwaarden aan dat onderwijs
is gaan stellen, zij ook de kosten daarvan voor haar rekening dient te nemen. Deze claim is per
48 1 augustus 2009 gehonoreerd. Door de in het CIO-O participerende kerken is vervolgens een
werkgeversstichting (Stichting Protestants Centrum GVO) opgericht, dat samen met vier
50 andere levensbeschouwelijke stichtingen een dienstencentrum heeft opgericht dat fungeert als

de budget- en kwaliteitsbeheerder van de sector en als facilitaire organisatie op het gebied van salarisbetalingen. Ook verzorgt het dienstencentrum de communicatie met overheid, scholen, vakbonden e.a. en een gemeenschappelijke website (www.gvoenhvo.nl).

In 2012 waren 416 GVO docenten werkzaam welke 2170 lesuren verzorgden.

In het kader van de bezuinigingen heeft het kabinet zich voorgenomen de jaarlijkse subsidie voor het GVO en HVO te schrappen. Hiertegen is gedemonstreerd en is ondermeer een petitie ingediend. Op 4 juli 2013 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin aan de regering wordt gevraagd te streven naar het beschikbaar houden van middelen in de begroting van OCW voor godsdienstig en humanistisch vormingsonderwijs op openbare basisscholen. De motie was een initiatief van CU samen met D66, CDA en SGP. Bijna de gehele Tweede Kamer (incl. de regeringspartijen) schaarde zich achter de motie, zodat de verwachting is dat de Minister uitvoering aan deze motie zal geven en dat het kabinet middelen beschikbaar blijft stellen voor dit onderwijs.

De vertegenwoordigster van onze kerken bij deze subcommissie is zr. mr. T. Klos-de Vries.

Informatieverstrekking

Het CIO heeft een eigen website: www.cioweb.nl. De website geeft informatie over het CIO, de participerende kerken en de (actuele) onderwerpen waarmee het CIO zich bezighoudt. Op de website wordt verder verwezen naar informatie die voor de kerken van belang kan zijn en er zijn links naar de websites van de participerende kerken.

4 CCHO januari 2011 – september 2013

In de verslagperiode heeft de CCHO behalve via email viermaal (3/3/11, 28/11/11, 10/12/12 en 26/8/13) vergaderd en zich vooral beziggehouden met de onderwerpen die binnen het CIO behandeld werden. Daarnaast het volgende:

Contacten met kerken van de gereformeerde gezindte (“Woerdens Beraad”)

Met de andere kerken van de gereformeerde gezindte wordt door het CCHO contact onderhouden teneinde in voorkomende gevallen zo mogelijk snel en eensgezind naar buiten te kunnen treden. In de verslagperiode hebben twee vergaderingen plaatsgevonden. Voorafgaand aan de bespreking van het burgerinitiatief "Legalisatie van stervenshulp aan ouderen die hun leven voltooid achten" (december 2011) is een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin ondermeer wordt gewezen op het belang van palliatieve zorg. Medio 2013 is een (kennismakings)gesprek met minister Opstelten gearrangeerd.

Koninklijk huis

Namens onze kerken zijn bij gelegenheid van de troonswisseling een gelukwens respectievelijk een bedankbrief/zegenwens gestuurd. Het moderamen van de Landelijke Vergadering heeft namens onze kerken deelneming betuigd bij het overlijden van prins Friso.

Informatieverstrekking

De commissie heeft een eigen website: www.ngk.nl/ccho

Op deze site worden onderwerpen geplaatst die voor de kerken van belang kunnen zijn. Zo zijn daarop de volgende onderwerpen geplaatst:

- de ANBI-regeling

- Inschrijving Handelsregister
- 2 - Wet identificatie bij financiële dienstverlening
- Wet waardering onroerende zaken
- 4 - Brandveiligheid gebouwen
- Teruggaaf energiebelasting
- 6 - Kerktelefoon
- Fiscale positie van een predikant
- 8 - Energie voor kerken

De site verwijst ook naar het e-mail adres van de CCHO: ccho@ngk.nl

10

12 Met betrekking tot de commissies van het CIO waarin wij participeren het volgende:

14 CIO-M (militairen)

Deze subcommissie houdt zich bezig met de geestelijke verzorging van de militairen. Onze kerken worden vertegenwoordigd door mr. drs. H.C.F van den Berg.

18 CIO-J (justitie)

Deze subcommissie houdt zich bezig met het justitiepastoraat. Onze kerken worden vertegenwoordigd door mr. L. Verheij.

22 CIO-G (gezondheidszorg)

Deze subcommissie houdt zich bezig met de geestelijke verzorging in instellingen voor de gezondheidszorg. Onze kerken worden in CIO-G vertegenwoordigd door dr. D.J. Bakker.

26 De NGK vertegenwoordigers in deze commissies zijn lid van de Commissie Categorieel Pastoraat, welke commissie ook aan de Landelijke Vergadering rapporteert.

28

CIO-O (onderwijs)

Verwezen wordt naar hetgeen hiervoor is geschreven over het CIO-O.

32

5 Adviezen

34

Wij stellen u voor om:

36

a. de taakstelling van de CCHO, zoals onder punt 1 van dit rapport vermeld, te continueren;

38

b. aan het overleg in het CIO te blijven deelnemen;

40

c. voor de periode tot de volgende Landelijke Vergadering de leden van de CCHO te (her)benoemen. Behalve zr. Janssens-Boer zijn de huidige leden bereid een herbenoeming te aanvaarden.

42

44

Bijlagen

2

Bijlage 1

4

CONCEPT BELEIDSPLAN NEDERLANDS GEREFORMEERDE KERKEN

6

INHOUD

8

	1. Plaatsbepaling en grondslag van de Nederlands Gereformeerde Kerken
10	2. Structuur
	3. Rechtsvorm
12	4. Inschrijving in het Handelsregister
	5. Doelstelling
14	6. Beleidsplan
	6.1. karakter
16	6.2. status
	7. Werkzaamheden
18	8. De plaatselijke kerk en haar organisatie
	9. De werving van geldelijke middelen
20	10. Het beheer en de besteding van de geldelijke middelen
	10.1. plaatselijk niveau
22	10.2. landelijk niveau
	11. Toezicht
24	12. Vermogensbeheer
	13. Beloning beleidsbepalers
26	14. Bestemming liquidatiesaldo

1. Plaatsbepaling en grondslag van de Nederlands Gereformeerde Kerken

De Nederlands Gereformeerde Kerken is een gereformeerd kerkgenootschap, in 1967 ontstaan door vereniging van kerken die buiten het verband van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) zijn geplaatst. In 1979 namen ze op hun Landelijke Vergadering te Wezep de naam Nederlands Gereformeerde Kerken aan.

De Nederlands Gereformeerde Kerken staan in de traditie van de Reformatie: ze aanvaarden de Bijbel als Gods betrouwbare en gezaghebbende Woord en in de kerkdiensten staat de uitleg en verkondiging van de Bijbel centraal. Jezus Christus en de redding door zijn kruisdood en opstanding vormen het hart van de verkondiging. Tegelijk is er in de meeste Nederlands Gereformeerde Kerken ruimte voor een meer evangelische geloofsbeleving, hebben naast psalmen en klassieke gezangen ook opwekkingsliederen een ruime plaats en is er groeiende aandacht voor het werk van de heilige Geest.

2. Structuur

De Nederlands Gereformeerde Kerken vormen een kerkgenootschap waarin 91¹ plaatselijke kerken (gemeenten) zijn verenigd, allen gevestigd in Nederland, met in totaal ruim 32.000 leden. De plaatselijke kerken worden doorgaans aangeduid als “Nederlands Gereformeerde Kerk te <plaatsnaam>” of “NGK te <plaatsnaam>”.

De plaatselijke kerk

De autonomie van de plaatselijke kerk is het dragend principe onder de Nederlands Gereformeerde Kerken. Op dit uitgangspunt is het statuut in de zin van artikel 2:2 BW (zie onder ...) gebouwd. Het statuut wordt gevormd door het Akkoord voor Kerkelijk Samenleven van Nederlands Gereformeerde Kerken (AKS) met aanhangende regelingen waarin bepalingen uit dit Akkoord zijn uitgewerkt.

In het AKS spreken de kerken o.a. uit dat zij eendrachtig samenwerken, elkaar opwekken, elkaar dienen en helpen en het bevat afspraken over de wijze waarop zij dat kerkelijk samenleven vorm geven. Het AKS bepaalt verder dat zij in regionaal en landelijk verband de zaken behartigen die zij gemeenschappelijk hebben.

Regionaal en landelijk

De kerken in een bepaald geografisch gebied vormen gezamenlijk een regio. De kerken in een regio komen ten minste tweemaal per jaar (door middel van afgevaardigden) in vergadering bijeen (hierna te noemen; de regiovergadering).

Het AKS bepaalt expliciet dat de kerken, als zij in regiovergadering bijeen zijn, elkaar vragen of zij het oordeel en de hulp van de zusterkerken nodig hebben. Daarnaast heeft de regiovergadering een aantal specifieke taken die zijn omschreven in het AKS en de daarop gebaseerde regelingen. Zo wordt in regioverband verantwoording afgelegd van zaken die de band tussen de plaatselijke kerk en haar predikant betreffen (zoals de voorziening in het levensonderhoud, ook na emeritaat of bij arbeidsongeschiktheid). Verder zijn beslissingen betreffende de rechtspositie van de predikant onderworpen aan goedkeuring door de regiovergadering.

¹ Stand per 1 januari 2012

2 Als regel komen de Nederlands Gereformeerde Kerken eenmaal in de drie jaar door middel
4 van afgevaardigden in Landelijke Vergadering bijeen² en voorts zo vaak als in het AKS of de
daarop gebaseerde regelingen is bepaald. De inhoudelijke voorbereiding van de inbreng
vindt in de regiovergadering plaats.

6 Zowel de regiovergaderingen als de Landelijke Vergaderingen zijn openbaar, tenzij het over
8 personen gaat. Het voorzitterschap van de vergaderingen wisselt regelmatig (in beginsel per
vergadering).

10 In enkele (in het AKS omschreven) situaties fungeert de regiovergadering of de Landelijke
12 Vergadering als beroepsinstantie.

14 De regiovergaderingen en de Landelijke Vergadering kunnen commissies instellen en
ontbinden. De door de Landelijke Vergadering 2007 vastgestelde “Regeling voor commissies
16 en kerkelijke instellingen” bepaalt op welke wijze bij de instelling van een commissie of
kerkelijke instelling de taak, benoeming, verhouding tot de kerken en de (al dan niet
18 financiële) verantwoording worden geregeld. De opdracht aan een commissie kan bestaan in
voorbereiding van besluitvorming op een volgende vergadering maar er zijn ook commissies
20 met een feitelijk permanente opdracht (zie voor een voorbeeld de in beschreven
Financiële Commissie).

24 3. Rechtsvorm

26 *Wettelijk kader: artikel 2:2 BW*

28 In artikel 2 van Boek 2 Burgerlijk Wetboek (hierna: artikel 2:2 BW) is bepaald dat
kerkgenootschappen, alsmede hun zelfstandige onderdelen en lichamen waarin zij zijn
30 verenigd, naar hun aard rechtspersoonlijkheid bezitten. Zij worden geregeerd door hun eigen
statuut, voor zover dit niet in strijd is met de wet. In datzelfde artikel 2:2 is ook bepaald dat
32 de overige bepalingen van Titel 1 (algemene bepalingen) op deze rechtspersonen niet van
toepassing zijn. Dat betekent o.a. dat de vereisten die zijn verbonden aan het ontstaan van
rechtspersonen niet gelden voor kerkgenootschappen. Het ontstaan (of bestaan) van een
34 kerkelijke rechtspersoon kan dus niet worden aangetoond met een notariële akte.

36 *Rechtspersoonlijkheid plaatselijke kerk en gezamenlijke kerken*

38 Op grond van artikel 2:2 BW is iedere plaatselijke Nederlands Gereformeerde Kerk
rechtspersoon in de zin van dit artikel. De plaatselijke kerk is dus rechtspersoon vanwege het
enkele feit dat hij kerk is.

40 Sinds 14 april 2007 bezitten de Nederlands Gereformeerde Kerken ook gezamenlijk
42 rechtspersoonlijkheid uit hoofde van artikel 2:2 BW. Als het in dat artikel genoemde “eigen
statuut” van de gezamenlijke Nederlands Gereformeerde Kerken geldt het eerder genoemde
44 (AKS) met aanhangende regelingen waarin een aantal bepalingen is uitgewerkt.

46 De Landelijke Vergadering is bevoegd om commissies en kerkelijke instellingen in te stellen
en te ontbinden. Commissies worden ingesteld ten dienste van de gemeenten, om de taken
48 die gezamenlijk kunnen worden behartigd, zo efficiënt en doelmatig mogelijk uit te voeren.
Op landelijk niveau worden de kerken ten aanzien van vermogensrechtelijke zaken die zij

² Gezien de autonomie van de plaatselijke kerken is de officiële benaming: “De Nederlands Gereformeerde Kerken, in Landelijke Vergadering bijeen”. Ter wille van de duidelijkheid zal in dit plan worden gesproken over “De Landelijke Vergadering”.

gemeenschappelijk hebben, vertegenwoordigd door de Landelijke Vergadering of door commissies. Ook de vertegenwoordiging op regionaal niveau is in het AKS geregeld.

Voorts kan de Landelijke Vergadering een kerkelijke instelling oprichten en ontbinden. Een kerkelijke instelling bezit dan, als zelfstandig onderdeel van de gezamenlijke kerken, eveneens rechtspersoonlijkheid in de zin van artikel 2:2 BW.

4. Handelsregister

Sinds 1 januari 2010 geldt voor kerkgenootschappen de plicht tot inschrijving in het Handelsregister. De inschrijving dient plaats te vinden op het hoogste aggregatieniveau. De gezamenlijke Nederlands Gereformeerde Kerken zijn dus ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Utrecht, onder nummer 30277791.

5. Doelstelling

De Nederlands Gereformeerde Kerken zijn gericht op de voortgang van haar missie, waartoe continuïteit - en daarmee het voortbestaan - van het kerkverband noodzakelijk is. Er is geen winstoogmerk noch is sprake van een winststreven; de kerken streven slechts naar een sluitende of anderszins verantwoorde exploitatie. Het verschil tussen de verkregen en bestede middelen zal dan ook alleen worden aangewend voor de voortgaande financiering van de in dit plan beschreven activiteiten.

6. Het beleidsplan

Karakter van het plan, tegen de achtergrond van het kerkverband

Het beleidsplan beschrijft de voorgenomen activiteiten van de Nederlands Gereformeerde Kerken in de komende vijf jaren en de manier waarop de kerken aan die activiteiten invulling geven. Het kerkelijk leven is gebouwd - en bouwt nog voort - op de in par. 1 beschreven grondslag en het heeft dus een doorgaand karakter. Dat brengt met zich mee dat de kerkelijke activiteiten en werkzaamheden naar hun aard voor een deel gelijk zijn aan de activiteiten uit de periode hiervoor en voor een ander deel daarmee in ieder geval in lijn liggen. Wel verschuiven accenten in de loop der jaren en uiteraard krijgen bepaalde onderdelen in een bepaalde periode meer of minder nadruk.

Uit de kerkelijke structuur volgt dat dit plan slechts de grootste gemene deler kan beschrijven van de activiteiten van en in de plaatselijke Nederlands Gereformeerde Kerken. Dat neemt niet weg dat alle activiteiten van de plaatselijke kerken passen binnen de aangegeven grondslag.

Status van het beleidsplan

Dit beleidsplan omschrijft aldus in algemene zin de activiteiten die in de lokale kerken plaatsvinden en de financiële aspecten die daarmee samenhangen.

Onder 2 is al aangegeven dat het primaat van de plaatselijke kerk het uitgangspunt is voor het onder Nederlands Gereformeerde Kerken heersende kerkrecht en de kerkorde.

Dat betekent dat dit beleidsplan niet het karakter heeft van een dictaat dat in een hiërarchische verhouding door de gezamenlijke kerken aan de plaatselijke kerk wordt opgelegd en door die plaatselijke kerk moet worden opgevolgd. Wel weten de plaatselijke kerken zich nadrukkelijk verbonden in gehoorzaamheid aan Gods geboden, in liefde tot God en de naaste en in het streven naar een geordend kerkelijk samenleven. Zij zijn er

voortdurend op gericht dat hun handelen en nalaten hiermee in overeenstemming is en dat alles eerlijk en met orde geschiedt. Tegen die achtergrond maken de kerken, in Landelijke Vergadering bijeen, al sinds hun ontstaan in gezamenlijkheid afspraken over een groot aantal zaken: zo behoort het in onze kerken te gaan. Zij spreken elkaar in regionaal en landelijk verband ook op die afspraken aan.

Het behoort tot het zusterlijk samenleven (zie 2 ...) dat de kerken elkaar in regionaal en landelijk verband ook kunnen bevragen op een eerlijke en transparante manier van omgaan met geld en goederen. Met dit beleidsplan wordt beoogd dat alles nog eens te benadrukken en te bevorderen.

Het voorgaande betekent dat de op hoofdlijnen geschetste beleidslijnen in dit beleidsplan de plaatselijke gemeenten niet langs hiërarchische maar wel langs morele weg binden.

7. Werkzaamheden

De Nederlands Gereformeerde Kerken zien zich ook in de periode die dit plan bestrijkt, in ieder geval geroepen tot de volgende activiteiten:

- het houden van samenkomsten op zon- en feestdagen die als eredienst zijn gericht op de eer van God, de verkondiging van zijn Woord en de viering van het heil;
- de regelmatige bediening van de sacramenten (de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal) in openbare kerkdiensten;
- het geven van catechetisch onderwijs aan de jeugd van de gemeente;
- het opleiden van studenten tot het ambt van predikant;
- het bezoeken en bijstaan van zieke en bejaarde leden en van andere leden in moeilijke omstandigheden;
- het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé- of gezinsleven (levensonderhoud) door middel van diaconale bijstand;
- het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden door de diaconie;
- het ondersteunen van zendingsactiviteiten;
- evangelisatiewerk;
- het indien mogelijk stichten van gemeenten;
- het onderhouden en indien nodig (ver)bouwen van kerkgebouwen, dan wel andere gebouwen ten dienste van de kerkelijke gemeenten.

8. De organisatie van de plaatselijke kerk

De leiding van de plaatselijke kerk berust bij de plaatselijke kerkenraad. De kerkenraad vertegenwoordigt de gemeente naar buiten toe en bestaat uit door de gemeente gekozen ouderlingen en diakenen alsmede de predikant. De kerkenraad wordt in rechte vertegenwoordigd door voorzitter en scribea (secretaris), al dan niet met één of meer andere kerkenraadsleden. Stemrecht in de plaatselijke kerk hebben de leden die openbare belijdenis van hun geloof hebben afgelegd (en de volwassen leeftijd hebben bereikt).

De kerkenraad kan voor een deel van het kerkelijk werk commissies instellen. Een dergelijke commissie ontvangt een duidelijke opdracht en legt verantwoording af aan de kerkenraad. Een commissie kan worden ingesteld met een beperkte taak en tijd, bijvoorbeeld de voorbereiding van een besluit op een bepaald terrein van het kerkelijk functioneren. Het kan ook gaan om een commissie met een permanente taak (zoals evangelisatie).

2 De diakenen vormen samen de plaatselijke diaconie. Zij zijn belast met - samengevat - het
4 verlenen van hulp aan hen die dat behoeven, binnen en buiten de eigen gemeente. Die hulp
6 kan bestaan in ondersteuning van leden bij de dagelijkse kosten van het bestaan
(levensonderhoud) of bijdragen in maatschappelijke en sociale noden.

8 **9. De werving van fondsen**

10 De gelden die benodigd zijn voor het kerkelijk leven en de in dat kader ontplooidde activiteiten
12 worden voor het overgrote deel samengebracht door vrijwillige bijdragen de leden van de
14 plaatselijke kerken (zie 10). Daarnaast zal incidenteel sprake zijn van legaten of erfstellingen.
Een eventuele erfenis zal slechts worden aanvaard onder voorbehoud van boedelbeschrijving
(beneficiare aanvaarding).

16 In sommige kerken vindt op beperkte schaal verhuur van het kerkgebouw of
18 vergaderruimten plaats. Verhuur geschiedt slechts aan andere kerken en personen ten
20 behoefte van het houden van erediensten en samenkomsten, en aan organisaties en
instellingen met een doelstelling van algemeen maatschappelijk of cultureel belang. Er is
geen sprake van activiteiten die vergunningplichtig zijn op grond van de Drank- en Horecawet
of die onderhevig zijn aan BTW-plicht.

22 De verhuur geschiedt tegen niet-commerciële tarieven. Een eventuele verhuuropbrengst
24 boven de kostprijs (de kostprijs wordt berekend als de som van de kosten van verwarming,
verlichting, beheer, schoonmaak, koffie/thee) komt ten goede aan de exploitatie van de
eigen kerk of aan een diaconaal doel.

26 De gelden die benodigd zijn voor de instandhouding van het kerkelijk samenleven op
28 landelijk niveau en voor verplichtingen die de kerken gezamenlijk zijn aangegaan, worden
opgebracht door de plaatselijke kerken.

30 **10. Het beheer en de besteding van middelen**

32 *de lokale kerken*

34 Plaatselijke Nederlands Gereformeerde Kerken zijn in vermogensrechtelijke zaken niet
36 onderworpen aan gezag van (noch verantwoording schuldig aan) hogere kerkelijke organen.
Zij zijn volledig bevoegd om zelfstandig te beschikken over de eigen financiële middelen.

38 De (volwassen) leden van een gemeente zijn gehouden om er aan mee te werken dat de kerk
40 haar werk kan doen. Zij dragen daartoe bij in de voortgang van het kerkelijk werk in
algemene zin, het financieel onderhoud van haar werkers, het steunen van projecten, de
42 zorg van de kerk voor hen die hulp behoeven en het financieren van de verplichtingen die de
kerken samen op landelijk niveau zijn aangegaan.

44 De financiële middelen van een plaatselijke gemeente kunnen in twee categorieën worden
onderscheiden:

- 46 • financiële middelen voor niet-diaconale doelen binnen de plaatselijke gemeente en
voor afdracht aan het landelijk kerkverband
- 48 • financiële middelen voor diaconale doelen

50 De belangrijkste uitgaven voor niet-diaconale doelen zullen in het algemeen betreffen:

- 52 - bekostiging van niet diaconale kerkelijke taken, traktementen en onkostenvergoedingen
van predikant, salaris en werkgeverslatten van eventuele kerkelijk werkers

- aankoop, nieuwbouw, verbouwing, onderhoud, inrichting, verwarming, verlichting en overige lasten (dan wel huur, verlichting en verwarming) van een kerkgebouw met bijbehorende ruimten (en indien de gemeente ten behoeve van de huisvesting van opeenvolgende predikanten een pastorie aanhoudt: van de pastorie)
- rente en aflossing van leningen voor de aankoop, nieuwbouw, verbouwing en of onderhoud van kerkgebouw, pastorie [en overige aanverwante gebouwen]
- de kosten van de zondagse (en andere) erediensten, en andere kerkelijke bijeenkomsten en vergaderingen, kerkelijk jeugdwerk, missionaire activiteiten
- uitgaven van een kerkblad, kosten website of andere communicatiemiddelen
- beschikbaar stellen van kerktelefoon c.a. en kosten van algemeen beheer.

De kerkenraad is eindverantwoordelijk voor het bijeenbrengen van de benodigde gelden, het ontwikkelen en vaststellen van het financiële beleid en het beheer van de middelen. Hij legt de gemeente jaarlijks een begroting voor het komende kalenderjaar voor. Veelal wordt ook gewerkt van meerjarenbegrotingen.

Over de aanwending van de middelen beslist de kerkenraad. Heeft de kerkenraad het voornemen om middelen aan te wenden voor de aankoop van onroerende zaken, nieuwbouw of ingrijpende verbouwingen, dan wordt vooraf hetzij een gemeentevergadering gehouden hetzij een andere vorm van wezenlijke inbreng door de gemeenteleden georganiseerd.

Het feitelijke beheer van de niet-diaconale financiële middelen en kerkelijke goederen is in de praktijk doorgaans opgedragen aan een plaatselijke Commissie van Beheer. De leden daarvan worden door de kerkenraad benoemd en de commissie is voor het door haar gevoerde financiële beheer verantwoording schuldig aan kerkenraad en gemeente.

Als de kerkenraad voor een deel van het werk een commissie heeft ingesteld kan deze commissie, als dat voor de vervulling van haar opdracht nodig is, zelfstandig gelden beheren en besteden. De commissie kan dat alleen binnen de grenzen van haar opdracht en in overeenstemming met het door de kerkenraad voor dat terrein vastgestelde beleid. Indien zij in het kader van haar activiteiten over een afzonderlijke bankrekening beschikt, beheert zij die te allen tijde onder verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerkenraad. Minimaal eenmaal per jaar legt een commissie aan de kerkenraad verantwoording af van het gevoerde beleid en beheer.

De financiële middelen die zijn verkregen voor diaconale doeleinden worden uitsluitend bestemd voor de bekostiging van de diaconale kerkelijke taken, het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé- of gezinsleven (levensonderhoud) door middel van diaconale bijstand en het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden binnen en buiten de kerk. De diakenen beheren de daartoe door de gemeente bijngebrachte gelden. Ook over de aanwending van deze middelen beslissen de diakenen. Bij de besteding van deze middelen wordt discretie betracht teneinde de persoonlijke levenssfeer van de betreffende leden te beschermen.

bovenlokaal niveau

De gelden die nodig zijn voor het werk op landelijk niveau brengen de Nederlands Gereformeerde Kerken bijeen door middel van een jaarlijkse bijdrage per lid. Deze bijdrage wordt op landelijk niveau vastgesteld en in rekening gebracht over het totale aantal gedoopte leden en belijdende leden. De hoogte van de bijdrage wordt afgestemd op de activiteiten die op landelijk niveau worden verricht en de verplichtingen die de kerken

2 gezamenlijk zijn aangegaan. Aan de hand van meerjarenbegrotingen, jaarbegrotingen en
4 jaarrekeningen wordt de financiële situatie op landelijk niveau gemonitord. De Landelijke
6 Vergadering heeft daartoe de Financiële Commissie ingesteld. Die adviseert haar over de op
8 landelijk niveau bijeen te brengen gelden, is tevens belast met beheer en besteding van deze
10 gelden en legt daarover aan de Landelijke Vergadering verantwoording af.

12 Een door een regio ingestelde commissie kan geen eigen middelen verwerven. Een door de
14 Landelijke vergadering ingestelde commissie verwerft doorgaans geen eigen middelen: de
16 voor haar taak benodigde gelden worden verstrekt door de Financiële Commissie. Als een
18 dergelijke commissie wel de bevoegdheid heeft om zelf bijdragen van de kerken te innen,
20 dan wordt de hoogte daarvan bepaald door de Landelijke Vergadering en afgestemd op de
22 aan de commissie opgedragen activiteiten.

24 Een kerkelijke instelling kan doorgaans wel zelf financiële middelen verwerven. In de regeling
26 bij oprichting legt de Landelijke Vergadering limitatief vast waaruit die middelen kunnen
28 bestaan.

11. Toezicht op verkrijging, beheer en besteding van middelen

30 De wijze waarop controle en toezicht binnen een kerkverband vorm krijgen, vloeit voort uit
32 de manier waarop dat kerkverband is georganiseerd. Naarmate het accent meer ligt op de
34 autonomie van de plaatselijke kerk, ontbreekt een formele (financiële)
36 verantwoordingsplicht van de plaatselijke kerk naar hogere kerkelijke organen.

38 Zoals in par. 2 aangegeven, is de autonomie van de plaatselijke kerk het dragend principe
40 onder de Nederlands Gereformeerde Kerken. Dat neemt niet weg dat, zoals gezegd, de
42 kerken sinds hun ontstaan in gezamenlijkheid afspraken hebben gemaakt, ook over de
44 omgang met geld en goederen: zo behoort het in onze kerken te gaan.

De lokale kerken

32 Na afloop van het kalenderjaar controleert/controleren een of meer
34 kascontrolecommissie(s) de boekhoudingen van de kerk, de eventuele door de kerkenraad
36 ingestelde commissies en de diaconie. De kascontrolecommissie(s) brengt/brengen van hun
38 bevindingen schriftelijk verslag uit aan de kerkenraad. De samenstelling van een
40 kascontrolecommissie wisselt regelmatig.

42 De penningmeester legt aan de hand van de jaarrekening aan de kerkenraad verantwoording
44 af van de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale gelden en van de
46 stand van de kerkelijke financiën per 31 december van het kalenderjaar. De kerkenraad stelt
48 de gemeente in de gelegenheid kennis te nemen van de jaarrekening en legt aan de
50 gemeente verantwoording af van verkrijging, beheer en besteding van financiële middelen
52 en de stand van de kerkelijke financiën. Deze verantwoording betreft zowel de
rechtmatigheid als de doelmatigheid van de uitgaven.

De penningmeester van de diaconie legt van verkrijging, beheer en besteding van de
diaconale middelen verantwoording af aan de kerkenraad. Die verantwoording betreft ook
de doelmatigheid van de uitgaven, mits binnen de grenzen van de privacy (zie 10). Met
betrekking tot de diaconale middelen legt de kerkenraad aan de gemeente verantwoording
af door middel van een beknopt financieel verslag van de diaconie.

Bovenlokaal niveau

2 Een door de Landelijke Vergadering ingestelde commissie is over het beheer van haar
eventueel toevertrouwde middelen verantwoording schuldig aan de Landelijke Vergadering.
4 De Financiële Commissie controleert daartoe de rechtmatigheid en de doelmatigheid van het
beheer en de besteding en rapporteert daarover aan de Landelijke Vergadering.

6 De verantwoording door een commissie aan de Landelijke Vergadering betreft dus in ieder
geval de inhoud van haar opdracht en in voorkomend geval ook het beheer van de haar in
8 het kader van haar opdracht toevertrouwde gelden.

10 Een kerkelijke instelling dient haar begrotingen in bij de Landelijke Vergadering en legt van
beheer en besteding van de haar toevertrouwde middelen verantwoording af aan de
12 Landelijke Vergadering, hetzij op basis van een accountantscontrole hetzij op basis van
controle door de Financiële Commissie.

14

16 **12. Vermogensbeheer**

18 De kerken houden (zowel ten behoeve van diaconale als niet-diaconale doeleinden) niet
meer vermogen aan dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de activiteiten ten
20 behoeve van de doelstelling. Wel zal de kerk, indien een erflater of schenker heeft bepaald
dat een geschonken of nagelaten bedrag in stand moet blijven, die bepaling moeten
22 respecteren. De bijeengebrachte gelden worden hoe dan ook besteed aan de beschreven
doelstelling en de voor het bereiken daarvan ontplooiden activiteiten.

24

26 **13. Beloning beleidsbepalers**

28 Onkosten die de leden van de kerkenraad en andere vrijwilligers maken in het kader van hun
ambt of functie in de kerk, worden vergoed op declaratiebasis. Vacatiegelden worden niet
30 betaald.

De predikant ontvangt voor zijn ambtelijke werkzaamheden een traktement; de in het kader
32 van zijn ambt gemaakte werkelijke onkosten worden vergoed. Werkers in de kerk met wie de
kerk een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht heeft gesloten (werknemers) ontvangen
34 een salaris voor hun niet-bestuurlijke activiteiten; werkelijk gemaakte onkosten worden
vergoed.

36

38 **14. Bestemming liquidatiesaldo**

40 Het komt incidenteel voor dat een lokale Nederlands Gereformeerde Kerk vanwege haar
geringe ledental naar de mens gesproken niet levensvatbaar meer is. Dan kan voor
42 verschillende scenario's worden gekozen: fusie, opheffing, opgaan in een of meer andere
gemeenten in de kring van Nederlands Gereformeerde Kerken, etc.

44 In het laatste geval kan worden afgesproken dat (een deel van) het saldo de leden volgt naar
de ontvangende gemeente. In andere gevallen kan het batig saldo bijvoorbeeld worden
46 geschonken aan een kerkplantingsproject binnen de Nederlands Gereformeerde Kerken, een
organisatie of activiteit van missionaire aard binnen de (invloedsfeer van) de Nederlands
48 Gereformeerde Kerken, een of meer instellingen met een (inter)kerkelijke of diaconale
doelstelling of een doel dat (financieel) door de gezamenlijke Nederlands Gereformeerde
50 Kerken worden gedragen. Voorwaarde voor de overdracht van een (deel van het) batig saldo
is in alle gevallen dat de verkrijgende instelling door de bevoegde inspecteur der belastingen

2 is aangemerkt als instelling in de zin van artikel 6.33 sub b, van de Wet Inkomstenbelasting
2001.

4

Bijlage 2

2
4
6
8
10
12
14
16
18
20
22
24
26
28
30
32
34
36
38
40
42
44
46
48
50

De Nederlands Gereformeerde Kerken en de ANBI regeling

1. Structuur van de Nederlands Gereformeerde Kerken

De Nederlands Gereformeerde Kerken vormen een kerkgenootschap waarin 91³ plaatselijke kerken (gemeenten) zijn verenigd, allen gevestigd in Nederland, met in totaal ruim 32.000 leden.

Uitgangspunt binnen de organisatie van de Nederlands Gereformeerde Kerken is de autonomie van de plaatselijke kerk. Daarnaast werken de plaatselijke kerken op regionaal niveau samen met de naburige Nederlands Gereformeerde Kerken en op landelijk niveau vindt gemiddeld eens per drie jaar de zogenoemde Landelijk Vergadering plaats van afgevaardigden uit de regio's. Een en ander is geregeld in het Akkoord voor kerkelijk samenleven van de Nederlands Gereformeerde Kerken (hierna: AKS). Dit AKS bevat afspraken over de wijze waarop de Nederlands Gereformeerde Kerken het kerkelijk samenleven vorm geven en dat zij in regionaal en landelijk verband de zaken behartigen die zij gemeenschappelijk hebben, waarbij zij ondermeer de bevoegdheid hebben commissies te benoemen. De door de Landelijke Vergadering benoemde commissies rapporteren aan de betrokken kerken en deze rapporten komen op de eerstvolgende Landelijke Vergadering aan de orde. De vergaderingen van de Landelijke Vergadering zijn openbaar, behoudens onderwerpen betreffende personen. Hetzelfde geldt voor de regiovergaderingen.

2. Werving van fondsen

De gelden die benodigd zijn voor het kerkelijk (samen)leven worden voor het overgrote deel samengebracht door vrijwillige bijdragen van de leden van de plaatselijke kerken. Daarnaast is incidenteel sprake van legaten of erfstellingen.

3. Beheer en de besteding van middelen

de lokale kerken

Plaatselijke Nederlands Gereformeerde Kerken zijn in vermogensrechtelijke zaken niet onderworpen aan gezag van (noch verantwoording schuldig aan) hogere kerkelijke organen. Zij zijn volledig bevoegd om zelfstandig te beschikken over de eigen financiële middelen.

De kerkenraad van een plaatselijke kerk is eindverantwoordelijk voor het bijeenbrengen van de benodigde gelden, het ontwikkelen en vaststellen van het financiële beleid en het beheer van de middelen. Hij legt de gemeente jaarlijks een begroting voor het komende kalenderjaar voor. Veelal wordt ook gewerkt van meerjarenbegrotingen.

Het feitelijke beheer van de niet-diaconale financiële middelen en kerkelijke goederen is in de praktijk opgedragen aan een plaatselijke Commissie van Beheer. De leden daarvan worden door de kerkenraad benoemd en de commissie is voor het door haar gevoerde financiële beheer verantwoording schuldig aan kerkenraad en gemeente.

Als de kerkenraad voor een deel van het werk een commissie heeft ingesteld en deze in het kader van haar activiteiten over een afzonderlijke bankrekening beschikt, zoals bijvoorbeeld een zendings- of evangelisatiecommissie, beheert zij die te allen tijde onder verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerkenraad. Minimaal eenmaal per jaar legt een commissie aan de kerkenraad verantwoording af van het gevoerde beleid en beheer.

³ Stand per 1 januari 2012

2 De financiële middelen die zijn verkregen voor diaconale doeleinden worden uitsluitend
4 bestemd voor de bekostiging van de diaconale kerkelijke taken, het verschaffen van hulp aan
6 leden bij financiële moeilijkheden in hun privé- of gezinsleven (levensonderhoud) door
8 middel van diaconale bijstand en het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke
en sociale noden binnen en buiten de kerk. De diakenen beheren de daartoe door de
gemeente bijeengebrachte gelden. Ook over de aanwending van deze middelen beslissen de
diakenen. Bij de besteding van deze middelen wordt discretie betracht teneinde de
persoonlijke levenssfeer van de betreffende leden te beschermen.

10 *bovenlokaal niveau*

12 De gelden die nodig zijn voor het werk op landelijk niveau brengen de Nederlands
14 Gereformeerde Kerken bijeen door middel van een jaarlijkse bijdrage per lid. Deze bijdrage
16 wordt op landelijk niveau vastgesteld en in rekening gebracht over het totale aantal
gedoopte leden en belijdende leden. De hoogte van de bijdrage wordt afgestemd op de
18 activiteiten die op landelijk niveau worden verricht en de verplichtingen die de kerken
20 gezamenlijk zijn aangegaan. Aan de hand van meerjarenbegrotingen, jaarbegrotingen en
jaarrekeningen wordt de financiële situatie op landelijk niveau gemonitord. De Landelijke
Vergadering heeft daartoe de Financiële Commissie ingesteld. Die adviseert haar over de op
landelijk niveau bijeen te brengen gelden, is tevens belast met beheer en besteding van deze
22 gelden en legt daarover aan de Landelijke Vergadering verantwoording af.

24 Een door een regio ingestelde commissie kan geen eigen middelen verwerven. Een door de
26 Landelijke Vergadering ingestelde commissie verwerft doorgaans geen eigen middelen: de
voor haar taak benodigde gelden worden verstrekt door de Financiële Commissie. Als een
dergelijke commissie wel de bevoegdheid heeft om zelf bijdragen van de kerken te innen,
28 dan wordt de hoogte daarvan bepaald door de Landelijke Vergadering en afgestemd op de
aan de commissie opgedragen activiteiten.

30 Een kerkelijke instelling kan doorgaans wel zelf financiële middelen verwerven. In de regeling
32 bij oprichting legt de Landelijke Vergadering limitatief vast waaruit die middelen kunnen
bestaan.

34 **4. Toezicht op verkrijging, beheer en besteding van middelen**

36 Zoals hiervoor aangegeven, is de autonomie van de plaatselijke kerk het dragend principe
38 onder de Nederlands Gereformeerde Kerken. Dat neemt niet weg dat, zoals gezegd, de
kerken sinds hun ontstaan in gezamenlijkheid afspraken hebben gemaakt (AKS), ook over de
omgang met geld en goederen: zo behoort het in onze kerken te gaan.

40 *De lokale kerken*

42 Na afloop van het kalenderjaar controleert/controleren een of meer
44 kascontrolecommissie(s) de boekhoudingen van de kerk, de eventuele door de kerkenraad
ingestelde commissies en de diaconie. De kascontrolecommissie(s) brengt/brengen van hun
bevindingen schriftelijk verslag uit aan de kerkenraad. De samenstelling van een
kascontrolecommissie wisselt regelmatig.

46 De penningmeester legt aan de hand van de jaarrekening aan de kerkenraad verantwoording
48 af van de verkrijging, het beheer en de besteding van de niet-diaconale gelden en van de
stand van de kerkelijke financiën per 31 december van het kalenderjaar. De kerkenraad stelt
50 de gemeente in de gelegenheid kennis te nemen van de jaarrekening en legt aan de
gemeente verantwoording af van verkrijging, beheer en besteding van financiële middelen

2 en de stand van de kerkelijke financiën. Deze verantwoording betreft zowel de
rechtmatigheid als de doelmatigheid van de uitgaven.

4 De penningmeester van de diaconie legt van verkrijging, beheer en besteding van de
6 diaconale middelen verantwoording af aan de kerkenraad. Die verantwoording betreft ook
de doelmatigheid van de uitgaven, mits binnen de grenzen van de privacy. Met betrekking
8 tot de diaconale middelen legt de kerkenraad aan de gemeente verantwoording af door
middel van een beknopt financieel verslag van de diaconie.

10 *Bovenlokaal niveau*

12 Een door de Landelijke Vergadering ingestelde commissie is over het beheer van haar
eventueel toevertrouwde middelen verantwoording schuldig aan de Landelijke Vergadering.
14 De Financiële Commissie controleert daartoe de rechtmatigheid en de doelmatigheid van het
beheer en de besteding en rapporteert daarover aan de Landelijke Vergadering.

16 De verantwoording door een commissie aan de Landelijke Vergadering betreft dus in ieder
geval de inhoud van haar opdracht en in voorkomend geval ook het beheer van de haar in
18 het kader van haar opdracht toevertrouwde gelden.

20 Een kerkelijke instelling dient haar begrotingen in bij de Landelijke Vergadering en legt van
beheer en besteding van de haar toevertrouwde middelen verantwoording af aan de
22 Landelijke Vergadering, hetzij op basis van een accountantscontrole hetzij op basis van
controle door de Financiële Commissie.

24 De door de Landelijke Vergadering ingestelde Commissie Contact met de Hoge Overheid,
26 vertegenwoordigt de Nederlands Gereformeerde Kerken in het CIO en informeert de kerken
over de ANBI-regeling en voorwaarden. De commissie is een vraagbaak voor de kerken en
28 rapporteert aan de Landelijke Vergadering.

30

Bijlage 3

Veranderingen betalingsverkeer (SEPA) en uniek nummer kerken

COMMISSIE VOOR CONTACT MET DE HOGE OVERHEID

mr J. Janssens-Boer
Professor Leonard Fuchslaan 31
3571 HD Utrecht
tel. 030 27 11 333
www.ngk.nl/ccho

AAN de kerkenraden van de Nederlands Gereformeerde Kerken

Datum: 11 juli 2013
Betreft: (1) veranderingen betalingsverkeer (SEPA) en (2) uniek nummer kerken

Geachte broeders en zusters,

De komende tijd zal een aantal wijzigingen in regelgeving uw en onze aandacht vragen. In augustus komen wij daar uitgebreider bij u op terug. Graag informeren wij u alvast op hoofdlijnen over twee onderwerpen die voor de kerken relevant zijn.

SEPA

Wellicht hebt u er al over gehoord: per 1 februari 2014 verandert het betalingsverkeer. Kort samengevat is dat het gevolg van het gelijktrekken van het betalingsverkeer binnen Europa, onder de noemer SEPA (Single Euro Payments Area). Voor algemene informatie over SEPA: zie de website van uw bank.

Wat zijn de belangrijkste gevolgen waar ook u mee te maken krijgt:

- het bankrekeningnummer wordt vervangen door een IBAN, van 18 tekens
- alle incassocontracten worden vernieuwd en voorzien van een 'incassant-ID'.

'Unieke nummering'

Met het oog op de invoering van SEPA maar ook vanwege andere wijzigingen in regelgeving, moeten onder andere alle plaatselijke kerken worden voorzien van wat wordt genoemd een 'uniek nummer'. Het 'uniek nummer' bestaat uit het nummer waaronder de Nederlands Gereformeerde Kerken bij de Kamer van Koophandel zijn ingeschreven, plus een 4-cijferig getal. Zoals gezegd: in augustus komen wij uitgebreid terug op het hoe en waarom van dit 'uniek nummer'.

Wat is belangrijk voor nu:

De 'unieke nummers' moeten worden toegekend door het kerkgenootschap zelf. Accepteer dus geen 'uniek nummer' van uw bank! Laat u ook niet door uw bank verleiden om u als plaatselijke kerk bij de Kamer van Koophandel in te schrijven: de Handelsregisterwet laat dat niet toe (en het kan zelfs gevolgen hebben voor uw ANBI-status).

De planning:

- medio augustus
 - informeren wij de plaatselijke kerken uitgebreider over de voor hen relevante wijzigingen in regelgeving
 - worden de nummers aan de plaatselijke kerken toegekend.

- 2 • tot medio september inventariseren wij welke instellingen en rechtspersonen binnen onze kerken nog meer een 'uniek nummer' nodig hebben.
- 4 • vanaf medio september zullen ook die een 'uniek nummer' ontvangen
- 4 • 1 oktober moet het systeem dan gereed zijn.

6

Met christelijke groet,

8

10 mr J. Janssens-Boer (secretaris CCHO)